

Broj: 03-05-983-6/19
Sarajevo, 31.01.2020. godine

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno: 31-01-2020			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
05/2	- 02 -	185	/19

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Dom naroda

n/p gosp. Draganu Stevanoviću, izaslaniku
n/p gosp. Izmiru Hadžiću, tajniku

Predmet: Odgovor na izaslaničko pitanje

Poštovani,

Sukladno odredbama članka 75. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine - Prečišćeni tekst („Službene novine Federacije BiH“, br. 6/10, 37/10 i 62/10), a u svezi sa člankom 104. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br: 27/03 i 21/09), u pritvku Vam dostavljam akt Federalnog ministarstva zdravstva, broj: 02-37-6203/19 od 28. siječnja 2020. godine, koji sadrži odgovor na izaslaničko pitanje, koje je postavio izaslanik Dragan Stevanović.

S poštovanjem,

TAJNIK VLADE
mr. sc. Edita Kalajdžić

Privitak: kao u tekstu

1070
BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL MINISTRY OF HEALTH

Broj: 02-37-6203/19
Sarajevo, 28.01.2020. godine

DOM NARODA
PARLAMENTA FEDERACIJE BIH
n/p Sekretara

30.1.2020

DOM NARODA
PARLAMENTA FEDERACIJE BIH
N/p gosp. Dragan Stevanović, delegat

03-05-983-6/2019

VLADA FEDERACIJE BIH
n/p Tajnika

PREDMET: Odgovor na izaslaničko pitanje – dostavlja se

Veza: Akt Sekretara Doma naroda Parlamenta Federacije BiH broj: 05/2-02-185/19 od 09.10.2019.godine

Poštovana/i,

Federalno ministarstvo zdravstva zaprimilo je akt Sekretara Doma naroda Parlamenta Federacije BiH broj: 05/2-02-185/19 od 09.10.2019.godine, sa izaslaničkim pitanjima na koje se traži odgovor. Naime, gospodin Dragan Stevanović, uvaženi izaslanik u Domu Naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, na 3. Sjednici Doma naroda Parlamenta Federacije BiH, održanoj 04.10.2019. godine, postavio je pitanja iz oblasti zdravstva. S tim u svezi, u privitku akta dostavljamo Vam odgovor Federalnog ministarstva zdravstva.

S poštovanjem,

MINISTAR

Doc. dr. Vjekoslav Mandić

PRILOG:
- Kao u tekstu

ODGOVOR
NA IZASLANIČKO PITANJE DRAGANA STEVANOVIĆA
IZASLANIKA U DOMU NARODA
PARLAMENTA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Dragan Stevanović, izaslanik u Domu Naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, na 3. Sjednici Doma naroda Parlamenta Federacije BiH, održanoj 04.10.2019. godine, postavio je pitanja:

„Da li smo analizirali učinke strateške učinke, odnosno ostvarivanje Strateških ciljeva, strategije razvoja zdravstvenog sistema u FBiH 2008.-2018. godina i kakvi su nam zaključci“. Ako jesmo volio bih da dobijem te zaključke i te analize. Broj dva ili drugo potpitanje, „Da li smo godišnje analizirali ostvarivanje ovih ciljeva i da li smo pravili korekcije i koje su korekcije“, ako jesu, volio bih da vidim te zaključke i korekcije, broj tri.: „Da li je Federalno ministarstvo i odgovarajuća tijela u postupku prikupljanja odgovarajućih parametara koji bi bili osnov za izradu Strategije razvoja zdravstvenog sistema 2018.- 2028. godina ili ćemo kao sa programom Vlade za ovu godinu samo prepisati Strategiju 2008. - 2018. jer mi se čini da će to biti upravo tako zato što ću vrlo argumentovano kad budemo dobili ove odgovore ustvrditi da nismo ostvarili ni jedan Strateški cilj.“

II

Na postavljena izaslanička pitanja Federalno ministarstvo zdravstva daje sljedeći

ODGOVOR

Parlament Federacije BiH u 2008. godini donio je Strateški plan razvoja zdravstva Federacije BiH za razdoblje 2008.-2018 (u daljnjem tekstu Strateški plan) koji je temelj za strateško planiranje sektora zdravstva, te okosnica za realizaciju postavljenih općih i specifičnih ciljeva. Važenje navedenog Strateškog plana je produženo do kraja 2020. godine temeljem Zakona o razvojnog planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 32/17). Člankom 37. stavak (1) citiranog Zakona, utvrđuje se da „postojeći strateški dokumenti ostaju na snazi do stupanja na snagu novog ciklusa planiranja u skladu sa odredbama članka 27. ovog Zakona“. Novi ciklus planiranja treba da obuhvati period od 2021. do 2027. godine.

Svrha dokumenta je jasno definiranje vizije i ciljeva za razvoj suvremenog, kvalitetnog, racionalnog i gospodarski održivog zdravstva, što prema ocjenama mnogih domaćih i međunarodnih stručnjaka podrazumijeva uspostavu integrirane zdravstvene zaštite uz istovremenu učinkovitu kontrolu kvalitete i potrošnje, te odgovorno upravljanje raspoloživim resursima. Cilj ovog dokumenta je prikazati strateške pravce razvoja zdravstva u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Bitno je napomenuti da je Strateški plan komplementaran sa Agendom održivog razvoja do 2030. godine Svjetske zdravstvene organizacije, jer definira, između ostalog, i sljedeće: Savjesno i efikasno upravljanje; Povećanje obuhvata stanovništva zdravstvenim osiguranjem; Jačanje zaštite prava pacijenata i zdravstvenih djelatnika; Jačanje primarne zdravstvene zaštite orijentirane na obitelji, zajednicu, bazirane na promociji zdravlja i prevenciju bolesti; Jačanje uloge javnog zdravlja s fokusom na monitoring i evaluaciju; Jačanje ljudskih resursa u sektoru zdravstva; Intersektorsku suradnju i mobilizaciju zajednice.

Federalno ministarstvo zdravstva kontinuirano prati i procjenjuje učinke zdravstvenog sektora u odnosu na zacrtane ciljeve iz Strateškog plana, između ostalog, kroz jednogodišnje i trogodišnje planiranje i izvještavanje o radu ovog ministarstva, a sukladno Uredbi o planiranju rada i izvještavanju o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, federalnih ministarstava i institucija („Službene novine Federacije BiH“, br. 89/14 i 107/14). Poseban akcent je stavljen na praćenje jačanja mehanizama

neophodnih za uspostavljanje efikasnog i savjesnog upravljanja u zdravstvu i unapređenja upravljanja zdravstvenim sustavom; praćenje usklađivanja zakonodavnog okvira sa reformskim ciljevima o propisima EU i jačanja zaštite prava pacijenata i zdravstvenih profesionalaca; praćenje razvoja primarne, specijalističko-konzultativne i bolničke zdravstvene zaštite; praćenje uloge javnog zdravstva, i praćenje unapređenja farmaceutskog sektora. Izvještaji o radu ovog ministarstva za svaku godinu dostavljaju se Vladi Federacije BiH na razmatranje i usvajanje, u zadatim rokovima, a kako je definirano Uredbom. Isti su dostupni Parlamentu Federacije BiH kroz Izviješće o radu Vlade Federacije BiH.

Federalno ministarstvo zdravstva je u okviru pokrenutih reformi zdravstvenog sektora posebno podržalo reformu primarne zdravstvene zaštite uz pomoć različitih međunarodnih partnera, kreditora i donatora. Poseban akcenat je dat restrukturiranju primarne zdravstvene zaštite; jačanju upravljačkih vještina, unapređenju sustava monitoringa i evaluacije i podizanju kvalitete zdravstvene zaštite. Jačanje se fokusiralo na razvoj službi u zajednici (obiteljska medicina, centri za fizikalnu rehabilitaciju u zajednici, mentalno zdravlje u zajednici, polivalentna patronaža). Kao rezultat ovih razvojno investicionih projekata, u odnosu na zadate strateške ciljeve, posebno ističemo: značajan napredak infrastrukture u oblasti obiteljske medicine kroz unutarnju adaptaciju i opremanje medicinskom i IT opremom, kao i inventarom značajnog broja ambulanti obiteljske medicine u svim domovima zdravlja u Federaciji BiH (preko 400 lokacija) što omogućava veću geografsku dostupnost korisnicima zdravstvenih usluga; formaliziranje Programa dodatne obuke iz obiteljske medicine u 4 edukativna centra u DZ u Sarajevu, Mostaru, Zenici i Tuzli, kao i programa specijalizacije iz obiteljske medicine (blizu 900 timova obiteljske medicine u Federaciji BiH); pokrenut proces informatizacije primarne zdravstvene zaštite uvođenjem elektronskog zdravstvenog kartona i elektronskog recepta, formalizirana obuka iz zdravstvenog menadžmenta kroz Centar za zdravstveni menadžment, pokrenuti procesi uvođenja standarda sigurnosti i akreditacije u zdravstvenim ustanovama u suradnji sa AKAZ-om, formalizirane dodatne obuke iz oblasti mentalnog zdravlja i polivalentne patronaže, razvijeni centri za mentalno zdravlje (ukupno 44) kao i centri za fizikalnu rehabilitaciju (38). Kroz navedene aktivnosti omogućeni su preduvjeti za efikasnije funkcioniranje primarne zdravstvene zaštite, a što je regulirano i različitim zakonskim i podzakonskim propisima. Naglašavamo da je zbog podijeljenih nadležnosti, za organizaciju primarne zdravstvene zaštite odgovoran kanton, te da stupanj ispunjenja definiranih strateških ciljeva vezanih za reformu primarne zdravstvene zaštite, uvelike zavisi od provođenja zdravstvene politike kantona.

Pored gore navedenog, podsjećamo da je na 9. sjednici Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine održanoj 03.03.2016. godine pokrenuta inicijativa Kluba poslanika bošnjačkog naroda u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine u svezi sazivanja tematske sjednice posvećene zdravstvu na kojoj bi se razmotrilo stanje u zdravstvenom sektoru Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija BiH) sa prijedlogom mjera.

S tim u svezi, sačinjena je Informacija o stanju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine, a koja je rađena na osnovu podataka i informacija proisteklih iz aktivnosti Ministarstva, kantonalnih ministarstava zdravstva, Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH, te federalnih zdravstvenih zavoda, ostalih federalnih institucija i ustanova, ali i aktivnostima koje se provode zajedno sa drugim federalnim ministarstvima, Vladom Federacije BiH, odborom za zdravstvo, Ministarstvom zdravlja i socijalne zaštite RS, Odjelom za zdravstvo Distrikta Brčko, Ministarstvom civilnih poslova BiH, kao i međunarodnim organizacijama koje djeluju na teritoriji BiH.

U Informaciji su dati osnovni pokazatelji vezani za stanje u području zdravstva s obzirom na ustavne nadležnosti, i to zakonodavni okvir, odnosno osvrt na stanje legislative u području zdravstva i njene usklađenosti sa *acquis communautaire* u mjeri u kojoj je to moguće u datim uvjetima, te s tim u vezi suradnja sa pododborima EU BiH. Poseban fokus dat je organizaciji zdravstvene zaštite u Federaciji BiH, kao i osnovnim obilježjima i organizaciji zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH. Financiranju zdravstva u Federaciji BiH dat je poseban značaj po temama: modeli zdravstvenog osiguranja: Bizmarkov model zdravstvenog osiguranja, izvori financiranja, ukupna sredstva u zdravstvu i veličina potrošnje u zdravstvu u periodu 2013. i 2014. godina, ugovaranje zdravstvenih usluga, mjere u funkciji učinkovitijeg financiranja zdravstvenog osiguranja, posebno utjecaj makroekonomskih kretanja i fiskalne politike na ovo jako osjetljivo područje javnog života.

U informaciji je dat i prikaz realizacije dosadašnjih kreditnih aranžmana u sektoru zdravstva na koje je suglasnost dao Parlament Federacije BiH, kao i Parlamentarna Skupština BiH, odnosno donatorskih aranžmana, te rezultati ovih aranžmana u sektoru zdravstva koji su značajni kada se ima u vidu da bez navedenog u ovom području ne bi sigurno mogli ponovno rekonstruirati zdravstveni sektor Federacije BiH, koji je u značajnoj mjeri bio devastiran i uništen nakon posljednjeg rata.

Informacija se bavi i pitanjima provođenja zadataka iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju BiH EU koji je stupio na snagu 01.06.2015. godine s posebnim fokusom na područja koje snažno zagovara EU u okviru euroatlanskih integracija. Naravno, u Informaciji je obrađen dio koji se odnosi na jačanje prava pacijenata i prava zdravstvenih profesionalaca. Osim toga, Informacija obrađuje i ostale teme koje su realizirane ili se realiziraju, a u funkciji su unapređenja zdravstvenog stanja stanovništva kroz sveobuhvatan, dostupan, kvalitetan i učinkovit zdravstveni sustav temeljen na održivosti i solidarnosti na cijelom teritoriju Federacije BiH.

Uz ovu informaciju Ministarstvo i Vlada Federacije BiH navode mjere koje su u funkciji učinkovitijeg sustava zdravstva i zdravstvenog osiguranja, a koje su sadržane u Mandatnom Programu Vlade Federacije BiH.

Federalno ministarstvo zdravstva je pored ostalih tijela i organa uprave Federacije BiH uključeno u proces izrade Strategije razvoja Federacije Bosne i Hercegovine 2021-2027 (u daljem tekstu: Strategija razvoja) kojim koordinira Federalni zavod za programiranje razvoja u skladu s utvrđenom metodologijom. Značajno je istaći da je prema utvrđenoj metodologiji ovaj dokument multisektorski i sveobuhvatan i predstavlja temelj za izradu sektorskih strategija. Naime, na osnovu Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine donesene su nove uredbe o strateškom planiranju, koje su nedavno stupile na snagu. Uredbom o izradi strateških dokumenata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 74/19) se propisuje izrada strateških dokumenata u Federaciji, institucionalni okvir za izradu i donošenje Strategije razvoja Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Strategija razvoja Federacije), strategija razvoja kantona, sektorskih strategija kantona i strategija razvoja jedinica lokalne samouprave i druga pitanja od značaja za izradu strateških dokumenata.

U cilju pripreme Strategije razvoja Federacije Bosne i Hercegovine, Federalni zavod za programiranje razvoja, uz podršku vanjskih eksperata i imenovanih radnih grupa provodi SWOT situacione analize prema definiranim tematskim oblastima (ukupno 12): Konkurentnost i poslovna klima, Industrijski razvoj, kreativna industrija i pametna specijalizacija, Razvoj malih i srednjih preduzeća, poduzetništva i obrta, Makroekonomska stabilnost i odgovorne javne financije, Obrazovanje, znanost, razvoj ljudskih potencijala i tržište rada, Poljoprivreda i proizvodnja hrane, ruralni razvoj i turizam, Zdravlje i kvaliteta života, Demografija i socijalne politike, Korupcija, dobro upravljanje i javne usluge, Transport i komunikaciona infrastruktura, Energija i

energetska učinkovitost, Okoliš, komunalna infrastruktura i upravljanje prirodnim resursima (vodosnadbijevanje, otpad, šume, čist zrak).

Federalno ministarstvo zdravstva putem svojih predstavnika aktivno učestvuje u radu grupa koje se odnose na oblasti: Zdravlje i kvaliteta života, Demografija i socijalne politike, Makroekonomska stabilnost i odgovorne javne financije.

Temeljem Zakona o strateškom planiranju i donesenih Uredbi trenutno se provodi analiza provedenih mjera i aktivnosti iz Strateškog plana razvoja zdravstva Federacije Bosne i Hercegovine. Generalno, možemo dati ocjenu da je ovo Ministarstvo u velikom stupnju realiziralo opće i specifične ciljeve utvrđene u navedenom Strateškom planu. Slijedom toga, napominjemo da smo od 2010. godine imali značajne aktivnosti u normativnoj djelatnosti, te smo donijeli niz zakona iz oblasti zdravstva, kao i niz podzakonskih akata, kojim smo osigurali djelovanje sektora zdravstva, sukladno definiranim ciljevima, a također i sukladno pravnoj tečevini EU. Napominjemo da je ovo Ministarstvo usklađivalo sve svoje zakone sa pravnom tečevinom EU i u vrijeme kada je isto bilo dobrovoljno, a stupanjem na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Bosne i Hercegovine EU, isto je postalo obvezujuće.

Bitno je istaći da je provođenje federalnih propisa obveza Federacije BiH i kantona. Međutim, stoji činjenica da pojedini kantoni u cijelosti ne primjenjuju federalne propise, ili pak sukladno Ustavima kantona donose svoje zakone iz oblasti podijeljenih nadležnosti kao što je zdravstvo. Odgovor na ovo pitanje mogu dati samo nadležne kantonalne institucije.

Valja istaći, da sukladno čl. 83, 84. i 85. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05) odnos federalnih organa uprave i kantonalnih, općinskih i gradskih organa uprave zasnovan na obvezama koje za svaki od tih organa proističu iz federalnih zakona i drugih federalnih propisa, kao i međunarodnih ugovora koje je zaključila Federacija BiH odnosno Bosna i Hercegovina. Federalni organi uprave su obvezni osigurati izvršavanje federalnih propisa i ugovora na cijeloj teritoriji Federacije BiH i s tim u svezi, imaju ovlasti poduzimati sve one mjere i aktivnosti prema nižim razinama vlasti kojima se osigurava izvršavanje svih poslova državne uprave. U slučaju neizvršavanja odgovarajućih poslova na nižim razinama vlasti, a koji su iz domena federalnih propisa i zakona, jedina mogućnost je upozorenje nadležnog kantonalnog, općinskog i gradskog organa odnosno Vlade Federacije BiH koja nakon toga ima obvezu upoznati o istom vlade kantona tražeći poduzimanje adekvatnih mjera. Međutim, zakon ne poznaje konkretne sankcije za neprovođenje federalnih politika i zakona od strane organa vlasti.

Kada je u pitanju sektor zdravstva, više puta smo upozoravali vlade kantona, kao i kantonalna ministarstva zdravstva, o neprovođenju odgovarajućih federalnih propisa i zakona iz ovog područja. Često u praksi imamo slučajeve da se na federalnoj razini donesu odgovarajući zakoni i propisi iz područja zdravstva, a da se na kantonalnoj razini donesu isti propisi, a koji su suprotni usvojenim federalnim zakonima i propisima iz ovog područja.

Sukladno članku 97. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine predviđeno je pokretanje postupka ocjene zakonitosti nižeg pravnog akta u odnosu na viši pravni akt kod Ustavnog suda Federacije BiH. Međutim, u praksi je ova odredba neprovediva iz prostog razloga što sukladno Ustavu Federacije BiH, Ustavni sud Federacije BiH samo ima mandat da cijeni ustavnost, a ne i zakonitost.

Cijeneci gore navedeno, ostvarivanje strateških ciljeva se kontinuirano prati i analizira, te se sukladno istim, a putem godišnjih planova rada ovog ministarstva, provode mjere i aktivnosti u smislu efikasnijeg ostvarivanja strateških ciljeva. Godišnji izvještaj Federalnog ministarstva zdravstva se analizira u odnosu na postavljene indikatore izvršenja, te se sukladno istim planiraju mjere i aktivnosti za narednu godinu,

a sve u skladu s definiranim strateškim ciljevima i citiranom Uredbom. Kao što je istaknuto naprijed, izvještaji o radu ovog ministarstva, dostavljaju se Vladi Federacije BiH na usvajanje, u zadatim rokovima, a kako je Uredbom definirano.